

OBSAH

Předmluva	9
1. Švédsko – několik pohledů na zemi	12
1.1 Správní členění	12
1.2 Politický systém, legislativa, exekutiva	12
1.3 Historický přehled	15
1.3.1 Zrod moderního Švédska	17
1.3.2 Od velmocenské role k neutralitě	19
1.3.3 Švédská cesta k sociálnímu státu	21
1.4 Ekonomika a zemědělství	24
1.5 Zeměpisná charakteristika	26
1.6 Obyvatelstvo, rodina, mládež	28
1.7 Věda a kultura	31
2. Vzdělávací politika	33
2.1 Instituce vzdělávací politiky	33
2.2 Zákony a další dokumenty týkající se vzdělávací politiky	35
2.3 Principy a cíle vzdělávací politiky	36
2.4 Aktuální témata švédské vzdělávací politiky v období reformy vzdělávání	39
2.5 Švédské vzdělávání v pohledu OECD	43
3. Vzdělávací systém	46
3.1 Krátký pohled do historie	46
3.2 Základní charakteristika systému švédského školního vzdělávání	50
3.3 Řízení a financování školství	51
3.3.1 Řízení školství	51
3.3.2 Financování školství	54
3.4 Struktura vzdělávacího systému	55
3.4.1 Preprimární vzdělávání	55
3.4.1.1 Mateřská škola (förskola)	56
3.4.1.2 Další formy péče o děti předškolního věku	56
3.4.1.3 Předškolní třída (förskoleklass)	56
3.4.2 Povinné vzdělávání	57
3.4.3 Vzdělávání navazující na povinné	59
3.4.4 Speciální pedagogická podpora	60

3.4.5 Mezinárodní školy	62
3.4.6 Přejechody mezi stupni škol	63
3.4.7 Vzdělávání učitelů	63
4. Soukromé školy	69
4.1 Stručný přehled historie soukromých škol	69
4.2 Základní charakteristika soukromých škol	71
5. Kurikulum: cíle, obsahy a výsledky švédského školství	75
5.1 Dosažené kurikulum – výsledky mezinárodních šetření	77
5.2 Reforma plánovaného kurikula	84
5.3 Kurikula jiných typů škol	90
5.4 Reforma vstupující v platnost v roce 2011	91
5.5 Současný stav a perspektivy	92
6. Evaluace vzdělávacích zařízení a hodnocení žáků	93
6.1 Evaluace vzdělávacích zařízení	93
6.2 Účast Švédska v mezinárodních srovnávaních školní úspěšnosti	94
6.3 Hodnocení žáků	97
7. Spravedlivost švédského vzdělávacího systému	101
7.1 PISA: Zhoršující se výsledky a zvyšující se nerovnosti v přístupu ke vzdělání	103
7.2 Vliv rodinného původu žáků na úspěšnost tranzice do vyšších stupňů vzdělávání	108
8. Národnostní a etnické menšiny ve školním vzdělávání	111
8.1 Autochtonní menšiny	111
8.1.1 Několik údajů o autochtonních menšinách	111
8.1.2 Vzdělávání Laponců	114
8.1.2.1 Historie a současnost	114
8.1.2.2 Cíle vzdělávání z pohledu Laponské rady pro vzdělávání	117
8.2 Imigranti	118
8.2.1 Několik údajů o přistěhovalectví	118
8.2.2 Vzdělávání imigrantů	120
8.2.2.1 Právo imigrantů na vzdělání	120
8.2.2.2 Modely integrace imigrantů do výuky	122
9. Jazyky a jazykové vzdělávání	125
9.1 Jazyky, jimiž se hovoří ve Švédsku	125
9.1.1 Švédština	126
9.1.2 Další jazyky	128

9.2	Severská jazyková spolupráce	129
9.2.1	Jazyková pluralita	129
9.2.2	Jazyková soudržnost	129
9.2.3	Výsledky jazykové spolupráce	130
9.2.4	Programy jazykové podpory	131
9.3	Výuka cizím jazykům ve školách	131
9.3.1	Organizace výuky cizím jazykům	131
9.3.2	Obsahově a jazykově integrované učení – CLIL	133
9.4	Jazyková podpora imigrantů	135
10.	Aktuální situace vzdělávání ve Švédsku: od centrálně řízených snah	
	o zajištění kvality po decentralizované rozhodování a konkurenci	138
10.1	Vývoj vedoucí k zavedení jednotné základní školy	139
10.1.1	Obecné podmínky	139
10.1.2	Vývoj vzdělávání od padesátých let do konce osmdesátých let 20. století	140
10.2	Vývoj vzdělávání od devadesátých let do roku 2010	142
10.2.1	Další reformní opatření týkající se základního vzdělávání	146
10.2.2	Vyšší sekundární vzdělávání	148
10.2.3	Oblast vysokoškolského vzdělávání	150
10.3	Výsledky reforem devadesátých let	153
10.3.1	Decentralizace	153
10.3.2	Soukromé versus státní základní vzdělávání	154
10.3.3	Svobodná volba školy	157
10.3.4	Vyšší sekundární vzdělávání	160
10.4	Nedávné reformy	161
10.5	Diskuze a několik závěrečných poznámek	163
	Summary	165
	Literatura	169
	Rejstřík	185
	Informace o autorech	189